



# Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

# Efterretning

om den

for Skolens gamle Rector

## Oluf Worm

paa hans Grav opreiste

Minde = Støtte.

Med Regnskab for det dertil Indkomne.

---

Indbydelseskrift

til

Hoved - Examen

i Horsens lærde Skole

den 12te September og følgende Dage.

af

Rector Müllertz.

---

Horsens, 1837.

Trykt hos A. G. Fogh.

**J** 41 Har og derover beklædte den hæderværdige **Oluf Worm** Rectoratet ved Horsens Skole, og det paa en saadan Maade, med saadan Dygtighed, Retfærdighed, og gudfrygtigt Sind, at hans Færd og Daad maa være et Mønster for alle Skolens efterfølgende Rectorer. Lige udmærket i Lærdom og Læregaver, gjorde han det til sit Livs Syssel, med den samvittighedsfuldste Omhu at udruste den ham betroede Ungdom med grundige Kundskaber, at danne sine Disciple til engang at blive dueelige og dygtige Mænd, og med faderlig Kiærlighed at bøje deres Hjerter til Gudsfrygt og Dyd, til levende Følelse baade for det Gode og det Skønne. Alvor og Mildhed, Strængthed og Sindighed forenedes paa saadan Maade hos Manden, at han i lige Grad besad sine Lærlingers Urefrygt og Kiærlighed. Og som han erhvervede en uforgængelig Hæder ved den Nidkiærlighed og Dygtighed, hvormed han røgtede sit Kald, saa vandt han sig tillige ved Skrifter og

lærde Arbejder Navnkundighed ei alene i men ogsaa udenfor Danmark, og vedligeholdt den Berømmelses Glæde, hvormed kundstabsrige Forfædre havde omgivet **de lærde Wormers Navn**. Dog gif **Erle-Arbejders** samvittighedsfulde Udførelse ham over Alt. „Villigen indrømmer jeg Mange Fortrin i Talenter og Lærdom, men i Afgtelse for Pligt og Embeds-Trofast stræber jeg, ikke at vige Noget;“ skrev han engang til en af sine kæreste Disciple. I saadan Aand og med christelig Tro virkede han ufortrøden i den lange Række af Aar. Mange af dem, han havde dannet, viisde siden i Livet de ypperlige Frugter af den i Hierterne tidlig udstræede gode Sæd, og hædrede en agtværdig Lærer ved **Ketsindighed, Dygtighed, og hæderlig Færd.\*)**

---

\*) Salig Professor Worms Leved og Virken er beskrevet af den brave Prof. Theol. J. Møller i Nytt Theologisk Bibliothek, 19de Bind (1831), hvor tillige findes trykt et Udvalg af hans Breve. Bidrag til hans Characteristik er leveret af hans elskede Discipel Geheime, Legations-Raad Prof. Brøndsted; og Mere fortienende endnu at blive bekendt om ham. — D. Worm blev Student 1775 fra Aarhus Skole, hvor hans berømte Morbroder og Pleiefader Jens Worm var Rector, tog Atestats, blev Decanus paa Communitetet, 1784 Magister og udnævnedes i Dec. 1787 til Rector i Horsens. Blev 1800 Professor; og da vor Konge havde udvidet Dannebrog-Ordenen, blev han den første Rector i Danmark, der hædrede med Ridderkorset (den 28de Januar 1809). Var 1790 af det theologiske Facultet indbudet til at tage Doctor-Graden i Theologien, hvilket han afflog; opto-

Da denne udmærkede Skolemand efter lang og velsignelsesrig Virksomhed var afgaaet ved Døden 1830, opstode en Deel af hans Disciple at sætte den høitelskede Lærer et værdigt Minde. Til den Ende sammentraadde Dhr. Pastor Brøchner, Sognepræst til Gangsted og Søvind, og daværende Aldiuncter ved denne Skole B. Storm, J. C. Schmidt, Balle, og Gildach, Alle den Afsdødes Disciple, og udstedte efterfølgende Indbydelse, som kun blev tilsendt dem, der havde nydt Undervisning af ham.

„Høiagtelses-, Taknemmeligheds- og kærslig Hengivenheds-Følelser for hedengangne Professor **D. Worm**, vor elskede Lærer, have forenet os i det Puske, paa hans Grav at see opført et Minde, der for en sildigere Slægt kunde vidne baade om Man-

---

ges senere til Medlem af Videnskaberne's Selskab i Kbhavn. 1827 fik han en Conrector bestiftet til sin Medhjælper i Skolearbeidet; og blev endelig efter Ansøgning, paa Grund af Alderdom og Svaghed, i Maade entlediget 1829 med sin fulde Sæge i Pension og Tillægsbetalt til at beholde sin hidtil havde Embedsbolig paa Skolen; hvorpå Directionen for Universitetet og de lærde Skoler bevidnede ham sin „Høiagtelse og Tak for hans lange og udmærkede Embedsførelse ved den ham betroede Skole.“ — Rolig hensov den troe Arbejder Natten mellem den 11te og 12te September 1830, næsten 73 Aar gammel, og gik til den Fred og det Lys, hvorefter han længtes, og hvortil han trolig havde beredet sig.

dens fiendne Værd og om, at han ikke var glemt, fordi han ikke længere vandrede iblandt os.

Jo længere en herlig Mands Minde lever, des bedre er det for Verden.

Overbeviste om, at alle de, der, som vi, deelte hans Underviisning og kærelige Omsorg, ogsaa dele vore kærelige Følelser, indbyde vi herved disse, til at deeltage i Udførelsen af vort Siemed og de Omskostninger, som dermed ville blive forbundne.

Jo flere og rigere Bidragene bleve, desto ædlere kunde hans Mindestøtte hæve sig; dog modtages med Taknemmelighed ethvert saavel mindre som større Bidrag.

For imidlertid at vide, hvor meget vi i denne Sag kunne udrette, og for at Arbeidets Begyndelse ei skal udsættes længere, end fornødent gjøres, tillade vi os at anmode dem, som ønske at yde et Bidrag, inden 1ste Mai 1831 at indsende samme til Adiunct *Silbach*, der tilbyder sig at modtage Bidragene, og i sin Tid at aflægge Regnskab for Anvendelsen. Hr. Consistorialraad *Kladder Rosing* og Hr. Rector *Dorph*, begge den Hedengangnes Venner og Beundrere, have venstabeligen lovet, i denne Sag at understøtte os med Raad og Daad; og vi haabe, at disse Navne maae være Alle Borgene for, at Mindet vil worde ham, vi alle høiagtede og elskede, saa værdigt, som mueligt.

Skulde Bidragene worde saa anseelige, at noget fra Monumentet bliver tilovers, vil det nærmere blive at overlægge, om bemeldte Overskud kunde

anvendes til et Legat, eller til at lade den Udføde Lithographere efter et veltruffet Original-Portrait, eller til en anden lignende Hensigt.

Horsens, den 1ste Januar 1831."

Til dette Forehavendes Udførelse dannedes derpaa en Committee, bestaaende af Byens Sogne-Præst Hr. Consistorial-Raad Kosing og Hr. Rector Dorph, (i hvis Sted Skolens nuværende Rector senere indtraadde), samt de ovennævnte Mænd, fra hvem Indbydelsen var udgaaet; siden bleve ogsaa Udiuncterne Hornbech og Bechmann Medlemmer af Committeeen. — Efterat det Niemed, for hvis Skyld Committeeen dannedes, er opnaaet, og det attraaede Mindesmærke opsat, skyldes Publicum en Underretning, og samtlige Deeltagende et Regnskab, saavel med Hensyn til hvad der efter hiin Indbydelse indkom, som hvad der senere i denne Anledning er foretaget. Forfatteren af nærværende Efterretning har paataget sig herved at meddele det Fornødne derom.

Saa snart der var Udsigt til, at et Gravmæle af passende Anseelighed og Konstværld kunde bestoes, traadde Committeeen i Forbindelse med en af den Udfødes berømteste og kæreste Disciple, den med Smagens og Oldtidens Bærker fortrolige Geheimere-Legations-Raad Professor Brøndsted, som af særdeles Interesse for Sagen indlod sig i Underhandling med den berømte Billedhugger Professor Freund, R. af D., for med ham at gjøre

Udkast til et her sømmeligt Kunstværk, og derefter ved sin Nærvarrelse i Horsens bivaanede et Committee-Møde den 24de Juni 1832, hvor man besluttede at lade ved Prof. Freunds Kunstnerhaand et Monument udføre, som skulde bestaae af en Støtte af sleben Granit, hvilende paa en Basis af Sandsteen, og bærende en Urne af Bronze med Basrelief. I Efteraaret 1834 blev dette Mindesmærke færdigt fra Professor Freund, og stod i Kunstnerens Atelier i nogen Tid til Skue for Enhver, som vilde tage det i Diehyn, hvorefter det ved Hr. Rector Dorphs Omhu blev, efter at være tilbørlig nedpakket i Kasser, besørget med Skibsleilighed her til Byen.

Her følger Listen over de indkomne Bidrag, hvilken saa meget mere synes navnlig at burde meddeles, da enhver Bidragende bør have Visshed om, at hans Bidrag rigtig er indkommet og anvendt efter dets Bestemmelse, og da Almeenheden her tillige faaer en Fortegnelse paa en Deel af den Afdødes Disciple, af hvilke saa mange som hæderlige Mand i forskjellige Stillinge tillige hædre den Forfattede.\*)

---

\*) Denne Liste saavel som den paafølgende Beregning af de paaløbende Udgifter meddeles her efter det Regnskab, som Adjunct Hilbach, der modtog Bidragene og besørgebe Udtællingerne, havde aflagt til Committeeen, inden han ved Døden afgik i Efteraaret 1835. — De Bidragende ere her anførte efter deres nuværende Embeds- og andre Stillinger. Skulde imidlertid nogen Feil i denne eller anden Henseende være indløbet, skal saadant, naar det kommer til min Kundskab, ved given Leilighed blive rettet.



Rector Flemmer, nu ved Frederiks-		
borg Skole . . . . .	5	5
Candidatus Theologiæ S. Rosing . .	3	3
Cand. Theol. Ludvig Rosing († 1836)	3	3
Ballefig, Læge ved Almindelig Hospi-		
tal i Kiøbenhavn . . . . .	50	50
Provst M. Plesner i Glud . . . . .	5	5
Plesner, Degn i Stenderup . . . . .	2	2
Procurator J. P. Horn i Horsens . .	5	5
Pastor Brøchner i Elbek Præstegaard	5	5
Pastor L. P. Buhl, forhen i Giesing, nu		
i Karleby . . . . .	5	5
Pastor Stockholm i Aale, Ribe Stift .	5	5
Baron Juel Bind Arenfeld til Sæ-		
bygaard i Bendtsyssel . . . . .	10	10
Pastor Jordhøy, forhen i Understed, nu		
i Sæby Riøbsted . . . . .	5	5
Pastor J. D. Kaalund († som Sogne-		
Præst i Sæby 1833, tidligere Adjunct		
paa Soer) . . . . .	5	5
Bloch, Degn i Grenaa . . . . .	5	5
Provst Mehl til Rafsø i Siælland . .	5	5
Overretsprocurator Troels Smith . .	20	20
Pastor H. G. Clausen i Halsted i Laaland	5	5
Pastor C. C. Meier i Rødby . . . . .	3	3
Pastor N. Clausen-Bagge til Tirsted		
i Laaland . . . . .	4	4

S. M. Repr.  
Rbb. Rbb.

	Transport	5.	145.
Provst E. Plesner til Lidsø i Sjælland, R. af D. (forhen Seminarieforsøger i Lyngby) . . . . .	•	10	
Pastor F. Stokholm i Røding, Viborg St. († 1837) . . . . .	=	5	
Cancellie-Raad og Brygger Groth i Kbhavn Studenterne Bøegh, Carøe, Schu- macher og Vuhl. . . . .	=	10	
Justits-Raad Frydensberg, Amts- forvalter i Kbhavn, R. af D. . . . .	•	13	
Personel-Capellan N. Pontoppidan Coloniebestyrer Monrad i Grønland . . . . .	•	2	=
Cancellie-Raad H. Høffner pract. Læge Serridslev, Degn i Naarup . . . . .	•	10	
Stiftsprovst Stokholm i Aalborg, R. af Db. († 1833) . . . . .	•	2	•
Consistorial-Raad Saaby Meier i Ds- lø († 1833) . . . . .	•	20	•
Studenterne Gottskalk og Dster- mann . . . . .	•	6	
Pastor N. R. Bechmann til Fuurland (tidligere Adjunct ved Horsens Skole) . . . . .	•	4	•
Cand. Theol. F. Jespersen . . . . .	•	3	
Secretair Selmer, Comptoir-Chef under Universitets-Directionen . . . . .	•	2	•
Adjunct Hildach i Horsens († 1835) . . . . .	•	5	

---

Lateris 43. 218.

	Transport	S. M. Rbd.	Repr. Rbd.
Cancellie-Raad Gundorph, Byfoged i	43.	218.	
Alsens . . . . .	5		
Auditeur Helms, Byskriver i Alsens .	3		
Catechet H. Buhl i Alsens . . . . .	2		
Pastor Høyer i Flemløse . . . . .	3		
Pastor J. E. Schmidt i Hammel (tidligere Adiunct ved Horsens Skole) . . . . .	5		
Regiments-Chirurg Ravn i Helsingør .	5		
Slots-Præst Fischer i Helsingør . . .	5		
Pastor Thorkildsen til Sørbymagle i Siælland (tidligere i Andsager i Jylland)	6		
Pastor C. M. Holst til Errindlev i Laaland	10		
Pastor Basse i Hiembek i Siælland .	5		
Pastor J. A. Wache i Syderup . . . . .	5		
Pastor Hornbech i Høbjerg (tidl. Adiunct)	2		
Pastor B. Pontoppidan til Dams- holt paa Møen . . . . .	5		
Pastor Sørensen i Sæby i Siælland (tidligere i Binding, Ribe Stift) . . .	5		
Justits-Raad Fischer i Vestervig, Her- redsfoged . . . . .	5		
Overlærer Storm i Horsens . . . . .	5		
Pastor Valle i Thyregod (tidligere Adiunct)	5*)		

Lateris 52. 290.

\*) Hertil er Listen over de Bidragende indrykket i Berlingske Avis af 19de Septbr. 1831 Nr. 150, hvor dog Summen urigtig er sammenlagt til 479 Rbd. Repr. og 67 Rbd. r. S. ifødetfor 290 Rbd. Repr. og 52 Rbd. r. S.

	S. M.	Repr.
	Rbb.	Rbb.
Transport	52.	290.
Provst Basse til Lamdrup (tidligere i Hammel) . . . . .	•	15
Pastor U. A. Plesner til Humle paa Langeland . . . . .	10	•
Pastor J. M. Bogelius i Hundslund (tidligere i Skade Præstegaard) . .	6	•
Pastor P. H. Aabye til Tæbring paa Mors (tidligere Abiunct i Horsens) .	6	•
Baron Juel Rysensteen, opp. Kammerjunker hos Hds. Mai. Drenningen	•	5
Proprietair Søltøft til Thyrestrup .	•	10
Student Søltøft . . . . .	•	10
Pastor Lønning i Grundfør . . . .	•	5
Pastor C. F. Petersen til Drølev Kloster	4	•
Pastor Arnken i Sønder Bisping . .	6	•
Pastor Helms i Esbønderup . . . .	•	5
Provst Toldorff til Mars, Bib. St.	10	•
Gheime-Legations-Raad Prof. Brøndsted, Dr. Ph., R. af D. og Dbm. . .	•	50
Provst Brøndsted til Åsmindersø .	10	•
Pastor Leunbach i Jfast . . . . .	4	•

Den hele Subscription udgjorde

r. S. 108 Rbb. Repr. 390 Rbb.

eller, Sølvbet beregnet til Rpr., 502 Rb. 48 β. S. og L.

Derimod var Udgiften (ligeledes efter Abiunct Sildachs Regnskab):



Conrector Dorp og øvrige Lærere: Storm, J. C. Schmidt, og Hornbech. Saaledes udkom Profesfor O l u f W o r m s Billede i Steentryk, smukt udført fra det kongl. Steentrykkerie i Kbhavn, hvorunder findes den Af dødes Balgsprog med Efterligning af hans Haandskrift. Dette Portrait, ved Boghandelen udbredt og assat, er nu i Manges Eie, som have kiendt eller efter Fortieneste skattet denne Hæderlige.

Saa var da en smuk og værdig Minde=Støtte befestet. Men endnu stod tilbage at faae den opsat paa en fast Grundvold ved Graven, som imidlertid ogsaa havde modtaget den efterlevende Hustrues Been, og at faae Gravstedet omhegnet med et godt og varigt Jern=Gitterværk, som kunde sikke den mod Skade af Vaade eller Overlast. Derhos havde sal. Professorens før sin Død bestemt, at der paa hans Grav skulde lægges en skraaliggende Steen med en af ham selv forfattet Indskrift \*); og at opfylde dette hans Ønske maatte være en hel lig Pligt for Enhver, hvem han var kjær og dyrebær. Samtlige til alt dette fornødne Beføstninger, der ansloges omtrent til 200 Rbd., havde Enkefrue W o r m paataget sig at ville udrede; men da hun ved Døden var afgaaet, inden det kunde udføres, manglede man nu det hertil fornødne Besløb. Committeeen besluttede da i denne Anledning at henvende sig til forskellige Hædermænd af Byen og Omegnen, som havde kiendt og agtet den Af døde, saavel som til nogle af hans Disciple, om hvilke det

---

\*) Se Nyt Theol. Biblioth. 19de Bind, S. 126 = 27.

var kommet til vor Kundskab, at de havde ønsket at bidrage, men at det ei var skeet, fordi den udstedte Indbydelse ikke var kommet dem til Hænde; man anmodede da disse og navnlig denne Byes agtede Indvaanere, „i hvis Kreds den Hedengangne saa længe virkede, om velvillige Bidrag til at faae værdigen reist og fredet et Mindesmærke, som baade vil være en Prydelse for Byen og et kiært Minde om en Mand, hvis mangeaarige Virken var ogsaa denne By, ligesom Fædrelandet i Almindelighed, til Gavn og Ære.“ Ogsaa denne Indbydelse fandt velvillig Modtagelse, og efterfølgende Bidrag ere allerede subscriberede.

	Repr.
Consistorial-Raad Rosing, R. af D.	15 Rd. 63ß.
Rector Müllers, Dr. Ph. . . . .	10 —
Justits-Raad Bernth, Herredsfoged .	10 —
Justits-Raad og Borgemeester Ræder	10 —
Agent og Stænder-Deputeret S. Monberg . . . . .	10 —
Vice-Consul R. Secher . . . . .	10 —
Kammerherre Lillienstjold, R. af D.	5 —
Kammerherre Baron Luel Rysensteen . . . . .	5 —
Kammerherre Generalmaior Flindt, E. af Db. og D. M. . . . .	5 —
Over-Krigscommissair Holst . . . . .	5 —
Risbmand Knud Monberg . . . . .	5 —
Risbmand Chr. J. Monberg . . . . .	5 —

---

Lateris 95 Rd. 63ß.

	S. M.	Repr.
Transport	8 Rbd.	95 Rbd. 63 β.
Assessor og Lold-Rasferer Myhre	5 —	5 —
Madam Bønnelykke . . . . .	5 —	5 —
Cancellie-Raad Malling, Post- mester . . . . .	5 —	5 —
Adiung. Postmester Wolder . . .	5 —	5 —
Giestgiver og eligeret Borger Kield- sen . . . . .	10 —	10 —
Apotheker Helms . . . . .	5 —	5 —
Kammerherre Røepstorff, R. af D.	4 —	5 —
Kammer-Raad Mikisch, Distr. Chr.	5 —	5 —
Maior Schmidten . . . . .	5 —	5 —
Pastor Horn, resid. Capellan . .	4 —	5 —
Generalmaior og Kammerherre Baron Krag Suel Wind Arenfeld til Steensballegaard . . . . .	5 —	5 —
Maior Baron H. Suel Wind . . .	5 —	5 —
Kammerjunke Baron D. Suel Wind	5 —	5 —
Maior Blumer . . . . .	5 —	5 —
Grevinde Kniphausen . . . . .	5 —	5 —

Det hidtil subscriberede Beløb 8 Rbd. 165 Rbd. 63 β.  
 Sølvet er omsat i Repr. til . . . . . 8 — 31 —  
 Hertil kom af afsøde Frue Worms  
 Pension . . . . . 3 — 42 —

hidtil i Alt 177 Rbd. 40 β.



Derimod have Udgiivterne været følgende:

Skipper N. Jørgensen's Regning paa Fragt for Monumentet at føre fra Kiøbenhavn hertil . . .	15 Rb.
Havnepenge og Bropenge . . .	3 Mk. 15 ß.
Snedkeren i Kiøbenhavn for 3 Pak- kasser til Monumentet, e. R. . .	8 — 4 — —
Postpenge i den Anledning . . .	— 1 — 3 —
Muurmester Høstmark for Mo- numentet at opføre, Grunden at lægge, Grundsteen ic. efter Regn.	3 — 4 — 5 —
Mokmester Poulsen for Arbeide ved Graven ved samme Leilighed, efter Regning . . . . .	4 — — — —
Steenhugger Hattling for Sof- telstenen, efter Regning . . .	5 — — — —
Muurmester E. Fusing for Støt- ten at opsætte, Jerngitteret at indmure og med Bly faststøbe m. v. efter Regning . . . . .	8 — 2 — 6 —
Hattling for Arbeide ved samme Leilighed og ved Steenrammen til Gitteret, efter Regning . .	4 — — 12 —
Smed E. Jacobsen for Jern-Git- terværket om Gravstedet, efter Accord og Regning . . . . .	115 — 3 — 12 —
Steenhugger Tommerup i Mar- huus for Ligstenen med Ind- skrift, efter Accord . . . . .	41 — 3 — 12 —

Sidens Sum 207 Rb. = Mk. 1 ß.

overført 207 Rd. 4 Mk. 1 ø.

Bogumand G. E r i k s e n for at fiøre				
Ligstenen fra Narhuus hertil, c. R.	4	—	—	—
Maler P ø d e n p h a n t for Maling				
paa Stenen og Gitteret, c. R.	2	—	—	—
Blikkenslager D æ n d l e r for en Zink-				
Kende ved Muren . . . . .	2	—	—	10—

i Alt 215 Rd. 4 Mk. 11 ø.

Drages fra Udgiøtens hele Beløb				
den foranførte subscriberede Sum	177	—	2	— 8—

Bliver tilbage 37 Rd. 4 Mk. 3 ø.

foruden hvad der af det Subscriberede endnu ei er indkommet, for hvilket Beløb Forf. staaer i Forskud.

Naar dette Manglende og, som man kan vente, endnu Noget derover er indkommet, vil man søge at stifte et lidet Legat til dette Mindesmærkes Vedligeholdelse for Fremtiden.\*)

Saaledes var ved velvillige Bidrag Committeeen blevet sat i Stand til at faae Støtten, som taknemmelige Læringers Rieerlighed havde befoftet, ogsaa opsat og hegnet. Jern-Gitterværket som omgiver Gravstedet, i Smukhed Styrke og Varighed svaarende til Mindesmærket, blev færdigt fra den due-

---

\*) Det anmærkes, at saavel Subscriptionlisten som samtlige Regninger ligge hos Committeeens Formand Hr. Consistorial-Raad R o s i n g til Eftersyn ei alene for dem, der have bidraget, men ogsaa for enhver Anden.

lige Arbejder Smeden Jacobsens Haand i Vinteren mellem 1835 og 36;  $\frac{1}{2}$  og saasuart Aarstiden tillod at gaae i Værk med det øvrige Arbejde, der udfrævedes, blev dette udført; Steenrammen om Gravstedet, som Professorinde Worm havde ladet lægge, modtog den fornødne Forandring; en Grundvold til Støtten blev lagt af Kampesteen, som naaer ned under Ligkisternes Dybde; for at ikke nogen af de øverste Grundsteen skulde i Tidens Løb komme af sit Leie, blev en Soffelsteen, udhugget af een Kampesteen, lagt ovenpaa disse lige i Jordsladen og tilstrækkelig fastgjort. Paa denne staaer Støtten. Efter disse nødvendige Forarbejder blev Monumentet opreist i Foraaret 1836, og stod da som en Prydelse paa Kirkegaarden ved **Hs. Maiestæt Kongens** allerhøieste Nærværelse her i Sommeren 1836 saavel som ved **Prinds Christians** Besøg her i August s. A., da **Hs. Kongelige** Høihed behagede at tage det i naadigst Oiesyn og stænke det for-tient **Roes**.

Udfor Skolens Vinduer, op til Muren, som omhegner Kirkegaarden, under den smukke Rab af frodige Linde, „som vore Fædre plantede omkring deres Fædres Grave“, havde den hædrede Olding udseet sit Hvilested. Der hviler nu han, og hans senere afdøde Hustru ved hans Side. Minde-Støtten, staaende lidt fra Muren, og ved en Tag-Rende paa denne sikket mod Vanddryp, bestaaer af et Fodstykke af Sandsteen af 5 Qvar-

teers Brede (forfra), 19 Tommers Høide, og  $18\frac{1}{2}$  Tommes Tykkelse; derpaa hviler den egentlige Støtte af Granit, firkantet, paa alle Sider slebet og poleret, Sider Kanter og Hjørner dannede med en Omhu og Nøiagtighed, som ikke kan være større; dens Høide er 1 Alen 5 Tommer, Bredden 23 L., Tykkelsen 16 L. Paa denne Støtte staaer en Malm-Bæse eller Urne, 22 L. høi, dannet efter en lignende fra den græske Oldtid, prydet med en Afbildning i halvhøiet Arbeide, der forestiller en Mand eller Lærer, hvis Ansigt er givet en idealsk Lighed med den Afbøde, ledende ved Haanden to Lærlinger af ulige Alder, gaaende mod et fiernere Palmetre, ved hvis Fod er et Sæde, og en Kasse med Bog-Ruller. Arbeidets Smukhed, det ædle Udtryk i Ansigter og Stillinger, og det Skønne i Gbeem i det Hele hædre i lige Grad Konstneren, hvis dædaliske Hænder dannede hvad en herlig Aand undfangede. — Med Jerntappe og indsmeltet Bly ere Urne Støtte og Fodstykke fastgjorte til hinanden og saaledes forbundne, at det danner et Heelt, som ikke kan adskilles. Mindemærkets Soliditet og Fasthed er saadan, at det i dobbelt Betydning kan kaldes en uforgængelig Ære-Støtte.

Paa Forsiden af den egentlige Støtte staaer denne Indskrift:

# Olaſ Wormio

optimo magistro  
discipulorum pietas.\*)

Paa Fodſtykket ſtaaer paa Forſiden:  
Nihil ad ostentationem  
omnia ad conscientiam.\*\*)

Indſkrivterne paa Fodſtykkets to andre Sider:  
ere: paa den ene Side

Nu er Tvivl og Sorg og Smerte  
Svundne med mit bruſtne Hierte.

og paa den anden

nat. d. XXII Oct. A. MDCCLVII.

mort. d. XII Sept. A. MDCCCXXX.

Evang. Math. XXIV, 46. \*)

Foran Støtten ligger den ſkraae Ligſteen, ſom  
dækker Graven. Den har følgende Indſkrift, hvis  
førſte Deel er ordlydende ſom ſal. Profefſoren ſelv  
havde beſtemt den. (Se foran S. 14.)

---

\*) Paa Danſk: Oluf Worm, den bedſte Lærer, til  
Hæder, af taknemmelige Diſciple.

\*\*\*) Paa Danſk: Intet til Bram, men Alt efter Samvittig-  
hed. Dette var den Udbødes Valgsprog.

\*\*\*) Matth. Ev. 24, 46. Salig er den Diener, hvem hans  
Herre, naar han kommer, finder at gjøre ſaaledes.

**Oluf Worm,**

født 1757

død 1830,

**Rector**

ved Hørsens lærde Skole

i 41 Aar.

† † †

Nu er Tvivl og Sorg og Smerte  
 Svundne med mit brustne Hierte.

Joh. XI, 25. \*)

**Hans Hustru****Frue Elsebeth Worm,**

født Saur,

født 1755

død 1834.

† † †

I Møie svinder Livet hen;  
 Hos Jesum kun er Fredens Hiem.

1 Tim. IV, 8. \*\*)

Siste gradum, lege, sis, monumenti epigramma,  
 viator,

Quosque tegat cineres, te lapis hicce docet.  
 Egregius rector **OLAUS WORMIUS** audit.

Sedulus atque pius ludimagister erat.

Præ multis doctus, præ multis vixit amatus,

Præ multis merito condecoratus erat.

Danica posteritas, meriti reminiscere Wormi,

Virtute eximium rite imitare virum! \*\*\*)

Ligstenen er omplantet med Eviggrønt, og Ræf-  
værket med Gedeblad. Lindenes Kroner, som fryde  
saa mangen Vandrer paa Kirkegaarden med deres  
venlige Skygge, hvælve sig over det smukke Grav-  
sted, der giver en tænksom Bestuer Stof til mange  
Betragtninger.

Hvad der nu ellers med Hensyn til dette Min-  
desmærke er af meest Vigtighed, er at faae et Le-  
gat stiftet, hvorved dets Vedligeholdelse kan sikres  
for Eftertiden. Dertil skulle de herefter indkom-

\*) Skriptstedet Joh. 11, 25 indeholder vor Frelseres store  
Forjættelse: Jeg er Opstandelsen og Livets;  
hvo som troer paa mig, han skal leve,  
alligevel at han døer.

\*\*) I Tim. 4, 8. Guds frygt er nyttig til alle Ting, og  
haves Forjættelse for det Liv, som nu er, og for det  
tilkommende.

\*\*\*) Dette latinske Vers over sal. D. Worm blev indsendt  
fra Pastor emeritus R. Blicher i Randeb, som  
havde forfattet det i sin Alders 84de Aar, med Begjæ-  
ring, at det maatte blive anoragt paa hans Gravsteen.  
Til Lægmands Brug kunde Versene paa Dansk gives  
saalunde:

Stat stille, Vandrer, hør, hvad Stenen til dig taler,  
Hvis Støv den giemmer her, den sandbru for dig maler.  
En sielden Skolemand var D u f W o r m det var,  
En Skolemester gav med Glid og Guds frygt rar.  
I Værdom veeg han faa, i Yndest ikke fleer;  
Den Hæder, han besad, kun faa fortienende meer.  
Du danske Efterfløgt, se til, hans Værd Du mindes,  
Dg lign i Dyd en Mand, hvis Lige sielden findes.

mende, tildeels allerede lovede, Bidrag blive anvendte; og skal det nærmere blive kundgiort, hvad der fremdeles modtages og hvorledes det anvendes. Enhver, som har elsket og agtet den uforglemmelige Afdøde, yder med os, der have havt det behagelige Hverv at faae denne Sag udført, sin hiertelige og ænderlige Tak til alle dem, som ved deres Kiærligheds=Gaver have bidraget eller fremdeles bidrage til, at en god Mands Minde kan bevares for en lang Fremtid.

Saa er da det Niemed, for hvis Skyld Committeen i sin Tid sammentraadde, opnaaet, og Gravstedet med det Konstens Værk, som er et varigt Minde om en velfortient Mand, vidner tillige for Efterverdenen om mange Disciples taknemmelige Kiærlighed, om gode Borgeres Agtelse for Fortieneste, om en aandrig Kunstners dannende Haand. Lange være denne Grav tillige en Opmuntring til gavnlig Daad! Den nu til høiere Lysets Egne Hergangnes Exempel og Minde styrke Mangen til Samvittighedsfuldhed i Pligters Opfyldelse, Taalmod i Lidelser, frimodigt Fremsyn mod Evigheden! Ved Hans Grav lære den Unge at skatte Kundskabers Værd, love Tidens gode Anvendelse, styrke sig i Tro og Flid og Bøn!

---



---

**Hoved-Examen i Gørsens lærde Skole**  
for Aaret 1837 tager sin Begyndelse Tirsdagen den  
12te September og holdes i følgende Orden, hver  
Dag fra Kl. 9 til 1 og fra 3 til 6.

**Tirsdagen den 12te September.**

Formiddag. Candidaterne: Latin.

Eftermiddag. Candidaterne: Lydst, Fransk, Religion.

**Onsdagen den 13de Septbr.**

Formiddag 9-10. Candidaterne: Hebraisk.

— 10-1. 2den Klasse: Latin.

Eftermiddag. Candidaterne: Matematik.

**Torsdagen den 14de Septbr.**

Formiddag. Candidaterne: Historie og Geographie.

Eftermiddag. Candidaterne: Græsk og Nye Testam.

**Fredagen den 15de Septbr.**

Formiddag. 4de Klasse: Latin.

Eftermiddag. 1ste Klasse: Græsk.

## Løverdagen den 16de Septbr.,

Formiddag. 3die Classe: Historie og Geographie.  
 Eftermiddag. 2den og 1ste Classe: Danst.

## Mandagen den 18de Septbr.

Formiddag. 4de Classe: Historie og Geographie.  
 Eftermiddag. 3die Classe: Latin.

## Tirsdagen den 19de Septbr.

Formiddag. 9-11. 4de Classe: Religion.  
 ——— 11-1. 3die Classe: Religion.  
 Eftermiddag. 2den og 1ste Classe: Religion.

## Onsdagen den 20de Septbr.

Formiddag. 4de Classe: Græst.  
 Eftermiddag. 3die Classe: Geometrie og Arithmetik.

## Torsdagen den 21de Septbr.

Formiddag. 4de Classe: Hebraisk.  
 ——— 2den Classe: Græst.  
 Eftermiddag. 1ste Classe: Latin og latinsk Grammatik

## Fredagen den 22de Septbr.

Formiddag. 4de Classe: Geometrie og Arithmetik.  
 Eftermiddag. 3die Classe: Græst.

## Løverdagen den 23de Septbr.

Formiddag. 4de Classe: Fransk.  
 ——— 3die Classe: Fransk.  
 Eftermiddag. 2den og 1ste Classe: Arithmetik.

**Mandagen den 25de Septbr.**

Formiddag. 4de og 3die Klasse: Lydst.

Eftermiddag. 2den og 1ste Klasse: Lydst.

**Tirsdagen den 26de Septbr.**

Formiddag. 4de Klasse: Gr. Nye Testamente.

— 3die Klasse: Danst.

Eftermiddag. 2den Klasse: Historie og Geographie.

**Onsdagen den 27de Septbr.**

Formiddag. 3die Klasse: Hebraist.

— 1ste Klasse: Historie og Geographie.

Eftermiddag. Syngeprøve.

(Prøven i Gymnastik er afholdt i f. M.)

**Videnskaberne og Skolens Belyndere og Bønder indbyrdes herved til at bære disse Prøver med deres Nærverrelse.**

---

**Onsdagen den 27de September Eftermiddag Kl. 5 foretages Prøve med de til Dptagelse i Skolen Anmeldte.**

---

De unge Mennesker, som iaar ventes at blive dimitterede til Universitetet, ere:

1. N. Lillienfkiold, Søn af afd. Capt. i fynste Inf.-Reg. S. S. L. Lillienfkiold, R. af D.
2. J. S. Ingerslev, Søn af Pastor Ingerslev i Bivild.
3. Christian Plesner,
4. Peter Plesner, Sønnen af Provst Plesner i Glud.
5. S. Senze, Søn af afdøde Skrædermester Senze i Horsens.

---

Rettelse. S. 9. Lin. 1. efter „Rector Flemmer“ tilføies Dr. Ph.; R. af D.